

Projekt programu

45 lat istnienia w naszym kraju systemu komunistycznego spowodowało, że rozwój cywilizacyjny Polski poszedł w innym kierunku, niż w krajach demokratycznego kapitalizmu. Degeneracja systemu komunistycznego związana z niewydolnością centralnie planowanych gospodarek niezdolnych do samoreformowania, zanikiem ducha przedsiębiorczości w społeczeństwie, spętanych biurokratycznymi regułami i z przegraniem wyścigu z cywilizacją zachodnią stawia przed Polską dramatyczne zagrożenia, ale także stwarza niespotykaną od pół wieku szansę. Warunkiem jej wykorzystania jest dokonanie w gospodarce szybkich i radykalnych przemian.

W kierunku demokratycznego kapitalizmu

1. Niezbędne jest oparcie gospodarki na samodzielnych podmiotach, nie będących własnością państwa i działających na wolnym, nie skrzepowanym biurokratyczną ingerencją rynku.
2. Powyższy cel może zostać urzeczywistniony przez równoległy postęp dwu procesów: organicznego rozwoju podmiotów prywatnych i prywatyzacji gospodarki państwowej. Oba te procesy muszą zachodzić równocześnie i nawzajem się wzmacniać.
3. Istniejąca gospodarka prywatna, alternatywna wobec sterowanej centralnie przez państwo, nie odgrywa jak dotąd istotnej roli w podaży towarów i usług. Funkcjonuje ona bowiem na nie zrównoważonym rynku, w warunkach braku prawnych gwarancji i w związku z tym operuje głównie w sferach przynoszących szybki i łatwy zysk. Niemniej w sektorze tym formują się podmioty i przedsiębiorcy zdolni do przejmowania prywatyzowanego majątku. Władze państwowe winny jak najenergiczniej popierać rozwój alternatywnej gospodarki. W tym celu należy:
  - Zapewnić stabilne i korzystne warunki podatkowe i kredytowe, zachęcające do podejmowania działalności gospodarczej.
  - Zapewnić szeroki dostęp prywatnym przedsiębiorstwom do źródeł zaopatrzenia w surowce, maszyny, urządzenia, lokale, budynki, grunty na waru

kach nie gorszych, niż obowiązujące w gospodarce państwowej.

7 - Ograniczyć do minimum procedurę biurokratyczną, związaną z zakładaniem przedsiębiorstw / w tym spółek/.

- Zlikwidować wszelkie ograniczenia wywozowe i limitowanie handlowych operacji kompensacyjnych

- Stymulować tworzenie instytucji kredytowych, w szczególności kredytu dewizowego dla przedsiębiorstw prywatnych, udzielając tym instytucjom państwowych gwarancji i kredytu.

- Wprowadzić ograniczenia importu towarów konsumpcyjnych, ułatwiając jednocześnie import maszyn, urządzeń i surowców.

- Współfinansować szkolenie przedsiębiorców, pracowników, i postęp techniczno-organizacyjny prywatnych przedsiębiorstw.

- Umożliwić zakupywanie przez podmioty gospodarki alternatywnej majątku państwowego lub udziałów w państwowych przedsiębiorstwach.

4. Proces prywatyzacji gospodarki musi ulec przyspieszeniu. W pierwszej kolejności powinien polegać na sprzedaży przedsiębiorstw, bądź też ich majątku prywatnym podmiotom krajowym i zagranicznym. Preferowaną formą prywatyzacji winna być także zamiana długów państwa na udziały kapitałowe w państwowym majątku. Władze powinny dążyć do tego, by możliwie duża część zadłużenia została odkupiona przez polskich obywateli. W tym celu państwo winno popierać tworzenie spółek akcyjnych i instytucji finansowych, skupiających rozproszone oszczędności dewizowe. Polskie spółki powinny być preferowane przy operacjach zamiany długu na udziały kapitałowe.

Niesprzedane przedsiębiorstwa państwowe winny być przekształcone w spółki pracownicze.

5. Warunkiem budowy w Polsce demokratycznego kapitalizmu jest szybkie opanowanie inflacji i stabilizacja pieniądza. Opowiadamy się za radykalną operacją deflacyjną, bez względu na społeczne dolegliwości z tym związane. Okres trwania tej operacji nie powinien być dłuższy niż kilka miesięcy. Jej wynikiem musi być wymierny pieniądz o stabilnej wartości.

Deflacyjny wpływ będzie miała również sprzedaż prywatnym podmiotom majątku państwowego, produkcyjnego i nieprodukcyjnego.

6. Związane z polityką deflacyjną ograniczenie wydatków budżetowych musi się wiązać z :

- Ograniczeniem wydatków na utrzymanie i ochronę państwa.
- Ograniczeniem wydatków ~~książkowych~~ na cele socjalne .
- Zaniechaniem stosowania przez budżet dopłat do kredytów mieszkaniowy
- Reformą systemu ubezpieczeń i funduszu emerytalnego.

7. W okresie przejściowym powinno ulec ograniczeniu prawo do strajków. Konieczna jest także gruntowna reforma Kodeksu Pracy, prowadząca do ograniczenia ingerencji prawa w treść umowy o pracę.

8. Niezbędne jest jak najszybsze uregulowanie prawa gospodarczego i przywrócenie instytucji gospodarczych, funkcjonujących w cywilizacji kapitalistycznej, a zlikwidowanych przed 45 laty. Niezbędne jest szybkie i skuteczne egzekwowanie prawa cywilnego.

9. Wprowadzone nowe przepisy podatkowe powinny :

- Zmniejszyć obciążenie fiskalne przedsiębiorstw państwowych i prywatnych, by zagwarantować im reprodukcję majątku i rozwój.
- Uprościć zasady naliczania i egzekwowania podatków.
- Współgrać z polityką antyinflacyjną przez zniechęcanie do konsumowania dochodów i zachęcanie do inwestowania.

10. Głębokie zmiany systemowe nie doprowadzą do uzdrowienia sytuacji gospodarczej, jeżeli nie odpowie na nie społeczeństwo polskie. Niezbędne jest podjęcie przez ~~Państwo~~ naród wyzwania, przed którym stoimy.

- Konieczne jest tworzenie stowarzyszeń, spółek, spółdzielni, kas wzajemnej pomocy, które przejmować będą od biurokratycznych struktur państwowej gospodarki ich zadania.
- Konieczne jest podjęcie pracy propagandowo-wychowawczej i organizacyjnej przez instytucje, cieszące się społecznym autorytetem, w celu kształtowania inicjatywy i przedsiębiorczości. Szczególną rolę ma tu do odegrania Kościół.

Państwo, a społeczeństwo gospodarujące

Chrześcijańsko-Liberalna Partia Polski opowiada się za zmianami głębokimi i szybkimi. W ich wyniku gospodarka polska może się upodobnić do słabiej rozwiniętych gospodarek zachodnich. Polska stanie więc przed wyzwaniem, jakie stwarza luka cywilizacyjna między naszym krajem, a krajami wysokorozwiniętymi. W wyścigu cywilizacyjnym musimy wykorzystać te czynniki, które dają nam potencjalną przewagę i znaleźć właściwe miejsce w międzynarodowej kooperacji. Ważną rolę w stymulowaniu gospodarki odgrywać będzie polityka państwa.

1. Podstawowym zadaniem państwa winna być dbałość o przestrzeganie w gospodarce reguł prawa.
2. Obecność państwa w gospodarce nie powinna polegać na posiadaniu, a tym bardziej na rozszerzaniu własności państwowej, lecz na stymulowaniu preferowanych dziedzin, wspomaganiu przedsiębiorczości, wspieraniu skłonności do oszczędzania i inwestowania oraz hamowaniu postaw konsumpcyjnych.
3. Szczególnie ważnym zadaniem państwa jest troska o prawidłowe działanie gospodarczej infrastruktury, zarówno materialnej, jak i instytucjonalnej. W miarę możliwości funkcjonowanie infrastruktury winno być zapewnione przez przedsiębiorstwa prywatne.
4. Państwo winno dbać o utrzymanie przez polską gospodarkę dodatniego bilansu handlowego oraz wspierać ekspansję polskich przedsiębiorstw na rynkach zagranicznych. Ekspansja ta jest warunkiem włączenia się Polski do współpracy międzynarodowej.
5. Niezbędne jest stosowanie ograniczeń przywozowych w stosunku do towarów konsumpcyjnych i wspieranie ^(przywozu) dóbr produkcyjnych, zwłaszcza w pierwszym okresie.
6. Rząd powinien wynegocjować z krajami rozwiniętymi umowę o okresowej pracy polskich pracowników za granicą. Jednocześnie należy stworzyć warunki dla inwestowania, a nie konsumowania zaoszczędzonych walut.
7. Zadaniem państwa jest dbanie o należyty postęp techniczno-organizacyjny gospodarki. Winno to następować zarówno metodami bezpośrednimi przez częściowe finansowanie nauki i techniki przez budżet państwa,

-5-

15. Opieka socjalna i usługi publiczne winny być możliwie najbardziej zdecentralisowane i oparte na zasadach ekonomicznych. Decentralizacji i prywatyzacji muszą ulec fundusze emerytalne i ubezpieczenia socjalne.

16. Państwo winno dbać o oświatę i kształcenie zawodowe, w miarę potrzeby finansując je z budżetu. Szkolnictwo wyższe musi być oparte na zasadzie samofinansowania. Państwo powinno wspierać inicjatywę społeczne i gospodarcze na rzecz finansowania szkół wyższych i fundowania stypendiów.

17. Polska przez przyspieszony rozwój ^{maie szybko} winna zbliżyć się do średniego poziomu gospodarek europejskich. Ambicją narodu polskiego winno być wprowadzenie Polski jeszcze w tym stuleciu do Zjednoczonej Europy.

W-wa 10.09.1989